

Emne: Budgetnote 6 - Notat om Kolding Lufthavn

5. juli 2024 - Sagsnr. 23/27784 - Løbenr. AcadreDocumentUniqueNumber

Byrådet vedtog i forbindelse med budget 2024-27, som en led i en række øvrige budgetnoter om strukturelle prioriteringer, en budgetnote om analyse af Kolding Lufthavn. Budgetnoten havde følgende ordlyd:

Den konstituerede by- og udviklingsdirektør pålægges at analysere Kolding Lufthavns aktiviteter rettet mod borgere og virksomheder i Kolding Kommune, den juridiske og økonomiske selskabskonstruktion, og beskrive Kolding kommunes muligheder for i givet fald at udtræde af fonden og selskabet (ApS). Analysen skal danne grundlag for en politisk beslutning om Kolding kommunes fremtidige engagement i lufthavnen. Såfremt Kolding Kommune udtræder helt af fonden og selskabet, kan der frigøres 2,5 mio. kr. pr. år med fuld virkning fra 2026, hvor noten i givet fald forventes implementeret.

Forvaltningen har som konsekvens af budgetnoten iværksat en analyse, med bistand fra advokatfirmaet Horten, samt indhentet oplysninger om lufthavnens drift via Lufthavnens ledelse og gennem de oplysninger der ligger som baggrund for Lufthavnens miljøgodkendelse, der er under revision.

Advokatfirmaet Horten, blev anmodet om, at foretage en undersøgelse af den juridiske konstruktion af Kolding Lufthavn med henblik på den fremadrettede håndtering af kommunens muligheder for i givet fald:

- At afvikle sit engagement i lufthavnen ved, at kommunen ophører med at støtte lufthavnen og udtræder af fonden og selskabet, herunder evt. overdragelse til en anden aktør,
- Fortsat at støtte lufthavnen, herunder om det er muligt inden for kommunalfuldmagtsreglerne og statsstøttereglerne – både nationale regler og EU-regler.

Advokatfirmaet Horten har på baggrund heraf udarbejdet et notat.

Kolding Lufthavns ledelse blev anmodet om, at udarbejde en redegørelse med afsæt i følgende spørgsmål:

- Hvilke virksomheder er der på lufthavnen, herunder antal ansatte, aktiviteter og deres betydning for luftfarten,
- Lufthavnens betydning for den indirekte beskæftigelse, herunder følgevirkninger, leverandører mv.
- Hvilke aktiviteter foregår der rettet mod borgere og virksomheder, herunder åbent hus og lignende arrangementer,
- Lufthavnens betydning som regional infrastruktur,
- Lufthavnens udviklingspotentiale,
- Lufthavnens betydning for luftfarten generelt.

Lufthavnen har primo maj fremsendt en redegørelse, der i store træk besvarer de stillede spørgsmål. Herudover, har forvaltningen taget udgangspunkt i det materiale til udarbejdelse af miljøgodkendelsen, der har været forelagt udvalget Natur, Miljø og Klima på mødet den 10. april 2024, samt årsrapporter for henholdsvis Fonden og Selskabet.

Lufthavnens historik

Kolding Lufthavn, hed tidligere Vamdrup Flyveplads og den blev grundlagt i 1964, primært som en fritidsflyveplads. I 1983 blev foreningen Vamdrup Flyveplads oprettet. Foreningen blev dog erklæret

konkurs i 2000. I 1990 blev fonden stiftet af de tre kommuner Vamdrup, Lunderskov og Kolding og det nuværende APS blev oprettet i 2001. I 2005 tildeles det årlige driftstilskud, som lufthavnen stadig modtager. Ved kommunesammenlægningen i 2007 overgik ejerskabet til den nye Kolding Kommune.

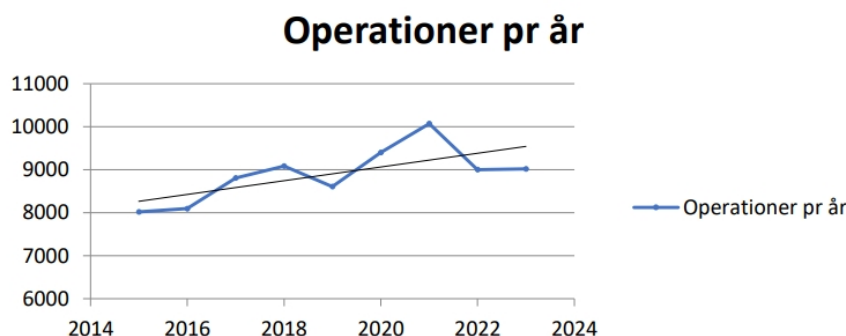
Kolding lufthavn angiver i øvrigt følgende tidslinje:

- 1964 Vamdrup Flyveplads indvies
- 1983 Foreningen Vamdrup Flyveplads oprettes. Foreningen bliver erklæret konkurs i 2000.
- 1985 Beslutning og anlæggelse af asfaltbane. Finansieres af de tre kommuner (Kolding, Vamdrup og Lunderskov) i fællesskab.
- 1988 AirService Aps – flyværksted etableres
- 1989 DAT (Danish Air Transport) etableres
- 1990 Lufthavnen bliver godkendt som kategori 4 lufthavn og tildeles international lufthavns kode EKVD. 1995 Investeres ca. 2 mio. kr. i ny lufthavnsbygning. Finansieret af de tre kommuner (Kolding, Vamdrup og Lunderskov) i fællesskab.
- 1999 Det årlige operationstal er 20176
- 2001 Oprettes det nuværende ApS. Det årlige antal operationer er ca 15.000
- 2005 Der tildeles det årlige driftstilskud fra 2006 som lufthavnen stadig modtager.
- 2010 Hangar9 opfører 900 m² hangar
- 2015 Der implementeres RNAV/RNP instrument anflyvnings procedure baseret på GPS
- 2015 DanGlide Aps opfører nyt værksted og etablerer sig på lufthavnen – virksomheden er grundlagt i 1995
- 2017 ON2A4 – opfører ny hangar og kontorlokaler.
- 2018 QualityCopter etableres og opfører ny hangar med undervisnings faciliteter– helikopter flyveskole til privat og erhvervspilot
- 2023 Heli6000 (Pierre Ejendomme) opfører ny helikopter hangar

Operationer

Lufthavnen havde i 2023 totalt 9.018 operationer, hvoraf 2870 var helikopter operationer. Heraf var ca. 2/3 af helikopteroperationerne skoleflyvninger. Skoleflyvninger med helikoptere varetages af en operatør og siden denne virksomhed etablerede sig i lufthavnen i 2018 har der været en stigning i antallet af skoleflyvninger med helikoptere. Nedenstående kurve er udarbejdet af lufthavnen.

Udvikling i aktiviteter 2015-2023 med trendkurve

Økonomi

Kolding kommune er regnskabsførende for såvel Fonden som Kolding Lufthavn ApS og udarbejder årsregnskab for begge.

Siden 2011 har lufthavnen haft overskud og egenkapitalen været stigende i de år.

Siden 2006 har Kolding Kommune (tidl. de trekommuner) ydet et årligt driftstilskud til Kolding lufthavn Aps (selskabet) på i alt 2,5 millioner kroner, som i dag prisfremskrevet udgør ca. 2,8 millioner kroner. Lufthavnens største udgift er personaleomkostninger, som i 2023 udgjorde 1.957.000 kroner.

Væksten i egenkapitalen i selskabet de seneste 5 regnskabsår, ser således ud:

2019: 2.567.369 kr.

2020: 3.223.968 kr.

2021: 3.418.973 kr.

2022: 3.267.848 kr.

2023: 3.233.465 kr.

Fonden ejer hele grundarealet, fordelt på 7 matrikler, i alt 411.065 m². Herudover ejer fonden alle tekniske anlæg, baneanlæg, samt andre anlæg til drift af flyvepladsen, herunder lufthavnsbygninger til tårn mv. Fondens stiller de nævnte matrikler til rådighed for selskabet, der udlejer til virksomheder med lufthavnsrelaterede aktiviteter. Dermed er virksomhedernes opførte bygninger opført på lejet grund, og skal fjernes ved lejemålets ophør uden omkostninger for selskabet. Alle lufthavne er fritaget for vurdering og derfor foreligger der ikke en offentlig værdi ansættelse af Fondens ejede bygninger og arealer. Den regnskabsmæssige værdi af fondens ejede bygninger er sat til 0, da disse er afskrevet. I en eventuel salgssituation, vil arealer og bygninger skulle udbydes til markedsprisen og dermed skulle vurderes.

Virksomheder og aktiviteter

Kolding Lufthavn er hjemsted for en række luftfarts relaterede virksomheder, der har valgt beliggenheden på lufthavnen ud fra strategiske og operative aspekter.

Kolding Lufthavn har udarbejdet følgende oversigt over virksomheder og aktiviteter:

“Lite Flite producerer Helicopter Rescue Equipment, flyinteriør, Seat Belts, Cargo Net m.m. Approved JAR 145 facility. Exporterer Patenteret specialudstyr til rednings og militærhelikoptere til mere end 48 lande og er eneste CE godkendt virksomhed i branchen.

***GA Flight Training Aps** Flyveskolen tilbyder uddannelse til privat og erhvervs certifikater på fastvinget fly og helikopter, herunder PPL-certifikat, CPL-certifikat, Proficiency-check, træningsflyvning, Difference-training, Familiarisation-training, uddannelse til multi-engine (tomotorede luftfartøjer). Teori til PPL, N-BEG, Halehjul, instrument m.m. Det er pt. den eneste flyveskole syd for Billund der er godkendt til alle ovenstående uddannelser på fastvinget fly.*

***Airservice** driver et flyværksted, der foretager reparation af de fleste flytyper og helikoptere. Approved JAR 145 facility, dvs. med godkendelse til at vedligeholde både privat- og kommercielt opererede fly fra hele Europa. Flyværkstedet er et af de få tilbageværende værksteder i regionen der råder over disse godkendelser og specielle kompetencer. Har faste kunder fra hele Europa og før handelsrestriktioner mod Rusland var der også faste kunder herfra. Der kan udføres service og*

reparation på næste alle typer fra de mindste en-motorede til større jet- og turbo prop fly med 20-30 sæder.

Airservice har ca. 10-14 ansatte og havde en balance på 6,762 mio. kr. i 2022. Airservice blev etableret i lufthavnen i 1988 og har været der siden.

DAT er et dansk flyselskab grundlagt i 1989. DAT's hovedkontor er placeret på lufthavnen. I dag transporterer DAT tæt på en million passagerer hvert år i en flåde af både ATR-, MD 82/83- og Airbus A320-fly. DAT flyver regionale ruter i Danmark, Norge, Italien, Tyskland og Finland. DAT flyver ikke fra Kolding Lufthavn, og der er i dag begrænset aktivitet på kontoret der beskæftiger under 10 medarbejdere.

QualityCopter Uddanner helikopterpiloter i et nytænkt læringskoncept med erfarne kommercielle piloter som rollemodeller. Missionen er at skabe en uddannelse, hvor elevens individuelle dannelsesproces til helikopterbranchen løbende etableres i en synergi af teori og praktisk læring. Der omskoles piloter fra mange lande til Europæisk certifikat. Samarbejder med virksomheder i hele verden med henblik på rekruttering af egnede personale. QualityCopter uddanner pt en væsentlig del af Danmarks civile helikopterpiloter. Er i gang med godkendelse af SU-støtte til elever på uddannelsen.

Qualitycopter er specialiseret i uddannelse på Cabri-G2 helikopter, men uddanner også på Robinson R44 og Bell 505.

Selskabet havde en balance på 2,020 mio. kr. i 2022. der er ca. 5 ansatte

SkyCopter er et charter og rundflyvning selskab der opererer i hele landet. Primært beskæftiges piloter der er færdiguddannede erhvervspiloter fra QualityCopter. Således vil de opnå tilstrækkelig erfaring til at kunne blive ansat i offshore, HEMS lægehelikopter eller i andre grene af branchen.

Dan-Glide udfører alle former for reparationer af alle typer svævefly, motorsvævefly og UL-fly. De udbedrer alt fra mindre gelcoat-skader til store reparationer og ombygninger. Dan-Glide ApS foretager reparationer af stort set alt i glasfiber samt de fleste kunststoffer. Derudover udføres også vedligeholdelse og syn på alle typer svævefly og motorsvævefly. Dan-Glide er eneste certificerede reparatør i komposit materialer i Danmark.

Dan-glide har ca. 3 ansatte og en balance på 3.197 mio. kr. i 2022. Dan-Glide har eksisteret siden 1995 og været i Vamdrup siden 2015, hvor virksomheden flyttede til for at give kunderne bedre muligheder for at flyve direkte til værkstedet, samt for at opnå synergi effekt med de øvrige virksomheder på lufthavnen.

Hangar 9 – tilbyder udlejning af fly og hangarplads. Der rådes over ca 2000 m² hangarplads og 4 fly, der kan lejes til både privat og erhvervsmæssig anvendelse.

BlueSky Aviation er en flyveskole der primært udfører proficiency-check på alle typer certifikater. Virksomheden har kunder fra hele Danmark. Virksomheden udfører freelance pilotjob på de mest benyttede business jet's i Danmark

ON2A4 er en ingeniørvirksomhed der udfører strukturelle opgaver og beregninger for forskellige brancher heriblandt luftfartsbranchen.

Kolding Faldskærmsklub er en aktiv forening med over 200 medlemmer. Den primære aktivitet er faldskærmsport. Klubben har i 2023 investeret i nyt faldskærmsfly. Tiltrækker sportsudøvere fra hele landet.

Vamdrup flyveklub er en lokalforening for privat piloter med op til 50 medlemmer. Aktiviteten består i flyvning i både Danmark og udlandet.

Biludlejning er tilgængelig alle dage som eneste udbyder i postnr. 6580 til gavn for borgerne, virksomhederne og turister der ankommer via lufthavnen”

Lufthavnen har i deres redegørelse oplyst, at lufthavnens betydning i region syd forventes at øges i de kommende år, idet de større omkringliggende lufthavne udvikles i mere specialiserede retninger og særligt påvirkes af Europæiske regler og stigende krav til lufthavne, der er godkendt til kommerciel passagertrafik, hvor sikkerhedskravene til adgangskontrol, indhegning og security er skærpede og i nogen grad vanskeliggør forholdene for almen flyvning. Lufthavnen anfører endvidere, at de forventer en moderat men løbende vækst i aktiviteterne, herunder antallet af operationer og at der ses et fremtidigt positivt udviklingspotentiale særligt inden for områderne pilotuddannelse, erhvervsflyvning og erhvervsvirksomheder med luftfartstilknytning.

Planmæssige forhold:

Kolding Lufthavn er omfattet af en så kaldt Landzonelokalplan. Det betyder, at det potentielt vil være muligt, at udvide antallet af lufthavnsrelaterede virksomheder og øget bebyggelse inden for lokalplanområdet. Det vil god kræve en landzone tilladelse til hvert enkelt nybyggeri.

Kolding Lufthavnens arealer er markeret med gråt.

Luffoto af Kolding Lufthavnens arealer

Henvendelser fra naboer

Forvaltningen har i en længere periode fået en del henvendelser fra naboer til Kolding Lufthavn, der primært handler om støjgener i forbindelse med især helikopterflyvningerne. Forvaltningen har i den forbindelse afholdt flere dialogmøder – senest i marts 2024. Naboklagerne går på støjgener fra det nuværende aktivitetsniveau og bekymringer for øgede gener i forbindelse med at lufthavnens aktivitetsniveau eventuelt stiger. Lufthavnen er underlagt en miljøgodkendelse fra 1997, som dog løbende gennem årene er blevet justeret i form af tillæg. Lufthavnen har ansøgt om en ny miljøgodkendelse, der sikrer mulighed for udvikling med det nuværende totale antal operationer, men inden for den samlede ramme åbner mulighed for et øget antal helikopterflyvninger. Kolding kommune som miljømyndighed arbejder lige nu på udarbejdelsen af den nye miljøgodkendelse.

Analyse af den juridiske konstruktion

Advokatfirmaet Horten har udarbejdet en redegørelse for de juridiske forhold med fokus på de elementer, der er nævnt i indledningen.

Sammenfattende er det Hortens vurdering at:

- Kolding Kommune kan udtræde af Fonden og bestyrelsen, ved rent praktisk at meddele bestyrelsen at kommunen ønsker at udtræde. Idet bestyrelsen herefter skal sikre at fundatsen ændres. kræver den ændrede fundats godkendelse fra Civilstyrelsen/Erhvervsstyrelsen.
- Fonden kan – efter Kommunens udtræden – kun varetage aktiviteter, som kommunen lovligt kan varetage, idet kommunen er stifter af fonden og har givet tilskud til den. Kommunen vil i givet fald skulle føre tilsyn hermed.
- Såfremt det besluttes at Kolding Kommune udtræder af fonden, vil der gælde nogle forskellige opsigelsesvarslinger, hvor den længste vil være på 12 måneder.
- Horten anbefaler at Kolding kommune anmoder Fonden om at tage kontakt til Civilstyrelsen, med henblik på en udtalelse om, hvorvidt fonden reelt er en fond i fondslovens forstand, idet ældre dokumenter, sår tvivl herom.
- Det er endvidere muligt at opløse fonden, dog er det en meget kompliceret proces og der er strenge krav og regler. Det er derfor ikke givet at anmodningen om opløsning godkendes.
- Selskabet (ApS) ejes af fonden og Kolding kommune kan ikke som sådan udtræde af selskabet. Fonden er derfor nødt til at opløse eller afhænde selskabet inden fundatsen ændres.
- Det er også muligt, at afhænde kapitalandele i selskabet til en tredje mand, da det ikke er et krav at fonden skal eje selskabet. Det vil også være muligt at sælge hele lufthavnen til tredje mand, hvilket dog kræver en ændring i fondens formålsbestemmelse.
- I henhold til de danske statsstøtteregler – Luftfartslovens § 52, - kan kommunen eje og drive en lufthavn og som sådan også støtte lufthavnen.
- I henhold til EU's statsstøtte regler er det dog Hortens vurdering at støtten fra kommunen vil være omfattet af EU's statsstøtte regler. Sådan en støtte skal godkendes af Kommissionen eller gives i overensstemmelse med fritagelsesregler, som er enten De minimisforordningen eller GruppEFritagelsesforordningen. Det er Hortens vurdering at støtten vil kunne falde ind under GruppEFritagelsesforordningen, hvorfor Kolding Kommune skal anmelde støtten inden udbetaling.

Mulige scenarier:

1. Kolding kommune forbliver i Fonden, men undlader at yde tilskud til selskabet.

Konsekvens: Langt den største del af tilskuddet fra Kolding kommune til selskabet går til lønning og øvrig drift af lufthavnen. Derfor vil selskabet skulle søge midler andre steder ved enten af øge taksterne betydeligt og/eller finde andre finansieringskilder. Det er dog stadig en forudsætning, at der kun må foregå aktiviteter som er i overensstemmelse med lovligt kommunalt formål. Der vil

være en stor risiko for at selskabet går konkurs. For Kolding kommune vil det betyde, at kommunens roller i såvel Fonden som selskabet vil være uændret.

2. Kolding kommune træder ud af Fonden og selskabet opløses.

Konsekvens: Fundatsen skal ændres og ændringen skal godkendes af såvel Kolding kommune, som Civilstyrelsen og/eller Erhvervsstyrelsen. Kolding kommune skal efter en evt. udtrædelse føre tilsyn med at fonden stadig kun beskæftiger sig med aktiviteter, der er indenfor rammen for lovligt kommunalt formål. Kolding kan ikke træde ud af selskabet, men selskabet vil skulle opløses eller sælges. For Kolding kommune vil det betyde at kommunen ikke længere er repræsenteret i Fondens bestyrelse og at Kolding kommune ikke længere vil varetage hvervet som direktør i selskabet. Kolding kommune vil dog stadig skulle føre tilsyn med at der kun foregår aktiviteter inden for rammerne af lovligt kommunalt formål.

3. Kolding kommune forbliver i Fonden, men selskabet sælges til 3. mand.

Konsekvens: Fondens fundats foreskriver ikke at fonden skal eje andele i datterselskabet, men kan afhænde kapitalandele i selskabet. Et salg skal ske til markedspris, idet der ellers ville være tale om statsstøtte til en privat aktør. Men Fonden skal stadig sikre at aktiviteterne er inden for fondens formål og i overensstemmelse med lovligt kommunalt formål. For Kolding kommune vil det betyde, at kommunen stadig er repræsenteret i fondens bestyrelse, men ikke længere kan varetage hvervet som direktør eller varetage de opgaver, der i dag fremgår af samarbejdsaftalen.

4. Opløsning af fonden og salg af hele lufthavnen.

Konsekvens: En opløsning af fonden er vanskelig så længe fonden har kapacitet til at kunne opfylde sig formål. En opløsning af fonden vil kræve en godkendelse fra Civilstyrelsen/Erhvervsstyrelsen og kravet vil som udgangspunkt være, at Fonden ikke kan eller kun vanskeligt vil kunne opfylde sit formål. Likviditeter ved en opløsning af fonden skal ifølge fondens fundats udloddes til støtte af de i fondens fastlagte formål – altså støtte af lufthavns aktiviteter og kan derfor ikke tilfalde kommunen.

Generelt er der i den juridiske analyse på baggrund af tidligere dokumenter tvivl om fondens retlige status – herunder om fonden er en erhvervsdrivende fond eller en fond efter fondslovgivning. Den retlige status skal afklares uanset hvilket scenarie, der vælges.

Det står også klart, at den juridiske konstellation er kompleks og uanset valg af scenarie, vil der være behov for ekstern juridisk bistand til at sikre en juridisk korrekt proces.

Anbefaling.

Det er i mange sammenhænge almindeligt, at kommuner både kan være ejere og myndighed på samme tid. Det ses fx på ejendomsområdet hvor kommunen opfører og ejer kommunale ejendomme og samtidig skal udstede byggetilladelse, føre tilsyn mv. eller på naturområdet, hvor kommunen ejer arealer eller vandløb og samtidig fører tilsyn eller udsteder tilladelser i henhold til vandløbsloven eller naturbeskyttelsesloven. Det er der generelt ingen problemer i når blot den kommunale organisering sikrer en adskillelse af rollerne. Det samme gør sig gældende med den nuværende konstruktion i forhold til lufthavnen. I denne sag har det dog i forhold til offentlighedens forståelse af den organisatoriske

sammenhæng og adskillelse, været vanskeligt kommunikationsmæssigt at adskille rollen som myndighed og som medejer.

Direktionen anbefaler i forhold til det samlede provenu fra de strukturelle prioriteringer at Kolding kommune fra og med 2026 ophører med at yde økonomisk støtte til selskabet. På den baggrund anbefales det, at Kolding kommune i videst muligt omfang søger at trække sig så langt ud af Lufthavnens organisatoriske konstruktion som muligt, men samtidig i samarbejde med Fonden sikrer en fremtidig holdbar konstruktion, så der også fremover kan drives lufthavn.

Igangsættelse af en proces for Kolding kommunens udtræden vil kræve ekstern juridisk bistand.